

Een inventariserend veldonderzoek
middels archeologische proefsleuven
aan de Parallelweg 25 te Sint Pancras,
gemeente Langedijk

HOLLANDIA reeks 714

CONCEPT

COLOFON

Hollandia reeks nr.	714
Titel:	Een inventariserend veldonderzoek middels archeologische proefsleuven aan de Parallelweg 25 te Sint Pancras, Gemeente Langedijk
Toponiem:	Sint Pancras- Parallelweg 25
Gemeente:	Langedijk
Meldingsnummer Archis:	4620989100
Hoekcoördinaten:	113.918/ 518.864 (N) 113.939/ 518.861 (O) 113.937/ 518.823 (Z) 113.915/ 518.826 (W)
Auteur:	Drs. N.C. Tuinman
Uitvoering:	Drs. K.T. Salomons, Drs. N.C. Tuinman
In opdracht van:	Gemeente Langedijk
Contactpersoon opdrachtgever:	Mvr. M. Smit
Wetenschappelijke leiding:	Drs. P.M. Floore
Illustraties:	N.C. Tuinman tenzij anders vermeld
Status:	Concept, september 2018
Oplage:	6
ISSN:	1572-3151

© **HOLLANDIA** archeologen, Zaandijk 2018

HOLLANDIA archeologen

Tuinstraat 27a

1544 RS Zaandijk

☎ 075 - 622 49 57

✉ info@archeologen.com

Inhoudsopgave

Samenvatting

1. Inleiding	9
2. Plangebied	11
2.1 Algemeen	11
2.2 Gespecificeerde archeologische verwachting	11
2.3 Onderzoeksdoel en vraagstelling	11
3. Werkwijze	13
4. Onderzoeksresultaten	15
4.1 Inleiding	15
4.2 Stratigrafie	15
4.3 Sporen en structuren	16
4.4 Vondsten	17
4.5 Monsters	18
4.5 Conclusie onderzoeksresultaten	18
5. Archeologische monumentenzorg	19
6. Beantwoording van de onderzoeksvragen	21
7. Conclusie en selectieadvies	23

Literatuur

Bijlagen

- Bijlage 1: Archeologische perioden
- Bijlage 2: Locatie van profielen
- Bijlage 3: Profielen
- Bijlage 4: Vondstenlijst
- Bijlage 5: Sporenlijst
- Bijlage 6: Fotolijst

Samenvatting

Op vrijdag 3 augustus 2018 heeft Hollandia archeologen in opdracht van de gemeente Langedijk een inventariserend veldonderzoek middels waarderende proefsleuven uitgevoerd ter hoogte van de Parallelweg 25 in St. Pancras. Hier vindt nieuwbouw plaats op 6 kavels.

Binnen het onderzoeksgebied is slechts een archeologisch spoor in de vorm van een paalkuil aangetroffen. Dit spoor is, gelet op de stratigrafie, zeer waarschijnlijk afkomstig uit de late middeleeuwen tot de nieuwe tijd. De paalkuil was aanwezig op 0,60 m -NAP. Onder dit niveau begint een gelaagd humeus niveau. Naast dit ene archeologisch spoor is er ook een archeologische vondst gedaan. Het betreft een duit afkomstig uit Overijssel en geslagen in 1768. Midden in de duit bevindt zich een vierkant gat. De aanwezigheid van het gat in de munt verraad dat de munt mogelijk als knoop is gebruikt op een kledingstuk.

Op grond van de fysieke kwaliteit, de gaafheid van de archeologische resten en de conservering ervan, is de vindplaats niet behoudenswaardig. Er wordt om die redenen geen archeologische vervolgstappen aanbevolen.

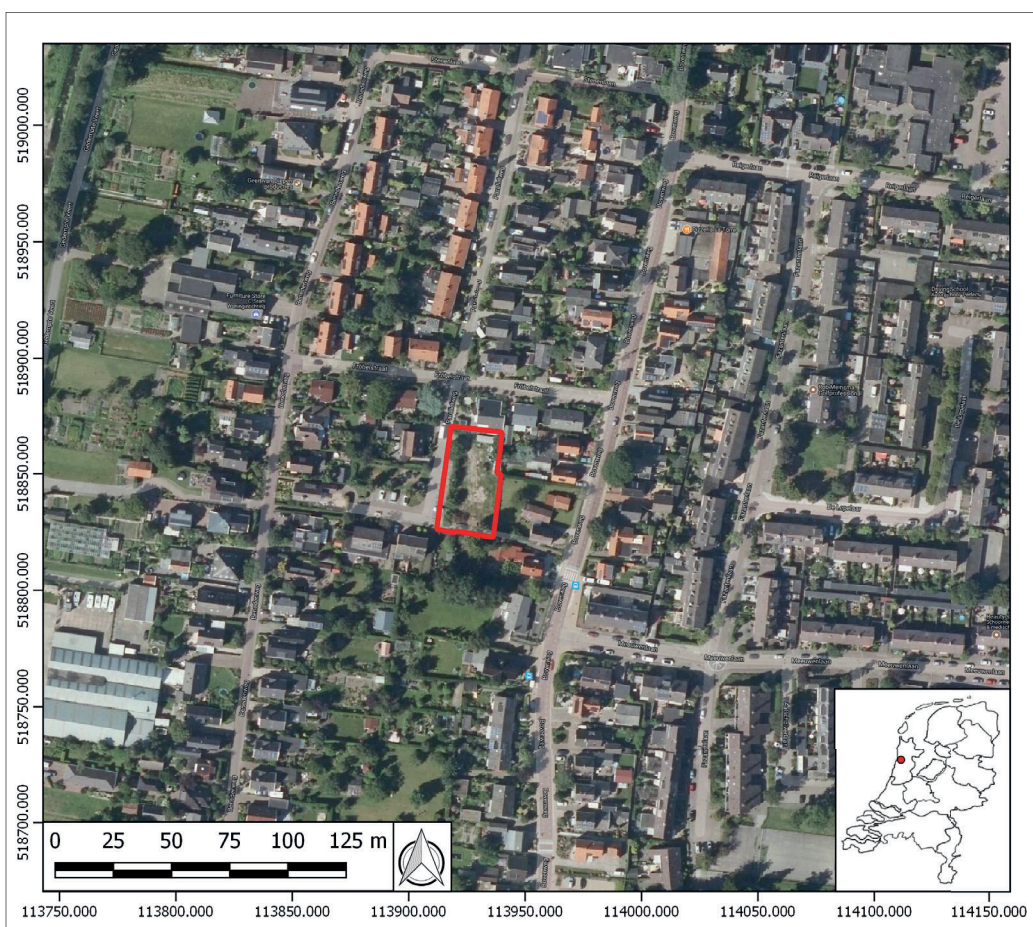
Selectieadvies

Geadviseerd wordt om geen verder onderzoek uit te voeren binnen het plangebied. Dit advies geldt alleen wanneer de werkzaamheden zich beperken tot de eerste meter onder het maaiveld en dus reeds onderzocht is. Indien de werkzaamheden dieper reiken dan 1,0m onder -mv dienen er archeologische vervolgstappen ondernomen te worden.

1. Inleiding

Op vrijdag 3 augustus 2018 heeft Hollandia archeologen in opdracht van de gemeente Langedijk een inventariserend veldonderzoek middels waarderende proefsleuven uitgevoerd ter hoogte van de Parallelweg 25 in St. Pancras. Hier vindt nieuwbouw plaats op 6 kavels. Een eerder uitgevoerd verkennend booronderzoek toonde onder een oude bouwvoor intact duinzand, waarin archeologische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd aanwezig kunnen zijn. Het doel van het onderhavige onderzoek is om die verwachting te toetsen en eventueel aan te vullen. Het veldwerk is verricht door K.Salomons (senior KNA-archeoloog) en N. Tuinman (KNA archeoloog). De graafmachine is verzorgd door Van der Oord uit Egmond a/d Hoef.

Het inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven is uitgevoerd volgens protocol 4003 uit de kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie, versie 4.1. Aan de basis hiervan ligt een programma van eisen (van Rooijen 2018). In ARCHIS is het onderzoek aangemeld onder zaaknummer 4620989100. Naderhand zal de onderzoeksdocumentatie en vondsten aan het provinciaal archeologisch depot van Noord-Holland in Castricum worden overgedragen.

Afbeelding 1. Luchtfoto van Sint Pancras met het onderzoeksgebied weergegeven in het rode kader.

Afbeelding 2: Het onderzoeksterrein, voorafgaand aan de werkzaamheden. Kijkrichting is naar het noordoosten.

2. Plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied bevindt zich ter hoogte van de Parallelweg 25 in Sint Pancras, gemeente Langedijk. Het terrein is nog onbebouwd (afbeelding 2). De RD-coördinaten van het plangebied zijn 113.918/ 518.864 (N), 113.939/ 518.861 (O), 113.937/ 518.823 (Z) en 113.915/ 518.826 (W). In de voorgenomen bouwplannen zal men het gebied ontwikkelen. Het terrein wordt opgedeeld in 6 losse kavels waar op elk van de kavels een woonhuis gerealiseerd zal worden.

2.2 Gespecificeerde archeologische verwachting

Er kunnen in het plangebied (delen van) nederzettingen, begraafplaatsen en akkers worden verwacht uit de periodes laat neolithicum, bronstijd, ijzertijd, Romeinse tijd, vroege- en late middeleeuwen en nieuwe tijd. Binnen de verstoringsdiepte worden voornamelijk resten uit de laatste periodes verwacht: late middeleeuwen en nieuwe tijd. Er geldt een hoge verwachting voor het aantreffen van nederzettingen- en akkersporen uit de late middeleeuwen. Voor de nieuwe tijd geldt op grond van de oude kaarten een lage verwachting op sporen van bebouwing; het terrein is waarschijnlijk vooral als akker in gebruik geweest. Er worden sporen verwacht die horen bij nederzettingen en akkers. Bijvoorbeeld ploegsporen, paalkuilen, afvalkuilen, putten, erfstructuren, greppels en sloten, funderingen, vloeren, muurwerk en waterputten. Hoewel verwacht wordt dat de begraafplaats uit de middeleeuwen zich buiten het plangebied bevindt, kan de aanwezigheid van graven niet worden uitgesloten. In dat geval kunnen grafkuilen, lijksilhouetten en grafkisten worden verwacht.

2.3 Onderzoeksdoel en vraagstelling

Het onderzoeksdoel is tweeledig. Enerzijds dient de hierboven beschreven gespecificeerde archeologische verwachting getoetst en eventueel aangevuld te worden. Anderzijds dient het plangebied gewaardeerd te worden en aan de gemeente Langedijk een selectieadvies geformuleerd te worden voor archeologische vervolgstappen.

Om dit doel te bereiken zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld in het programma van eisen (pve):

- *Bevinden zich archeologische resten in het plangebied?*
- *Wat is de aard, datering, conservering en diepteligging van de eventuele vindplaats en het vondstmateriaal? Wat is het verband tussen de vondsten en de sporen? Wat is de omvang van de vindplaats?*
- *Hoe is de geologische opbouw van het terrein en de positie van de vindplaats daarin? Komt dat overeen met de verwachting uit het bureau- en booronderzoek?*
- *Wat is de waarde van de vindplaats of vindplaatsen?*
- *Wat was de functie van het plangebied, verandert dat in de loop van de tijd?*
- *Wat zeggen de vondsten over de leefomstandigheden van de toenmalige bewoners of gebruikers van het gebied?*

- Is sprake van resten van bouwwerken? Zo ja welke? zo ja welke gebouwtypen zijn daarbij vertegenwoordigd?
- Indien houtresten geschikt zijn voor dendrodatering: welke houtresten komen hiervoor in aanmerking en waarom? Wat is de houtsoort en datering?
- Als er graven of menselijke botresten aanwezig zijn: wat is de datering, positie en begravingswijze? Is er een verband met het oude kerkhof van Vronen? Welke fysisch antropologische kenmerken hebben de resten.
- In hoeverre worden archeologische resten bedreigd door de geplande ontwikkeling? Welke maatregelen kunnen worden genomen om deze resten te behouden?

Afbeelding 3: Overzicht van de aangelegde proefsleuven.

3. Werkwijze

Algemeen

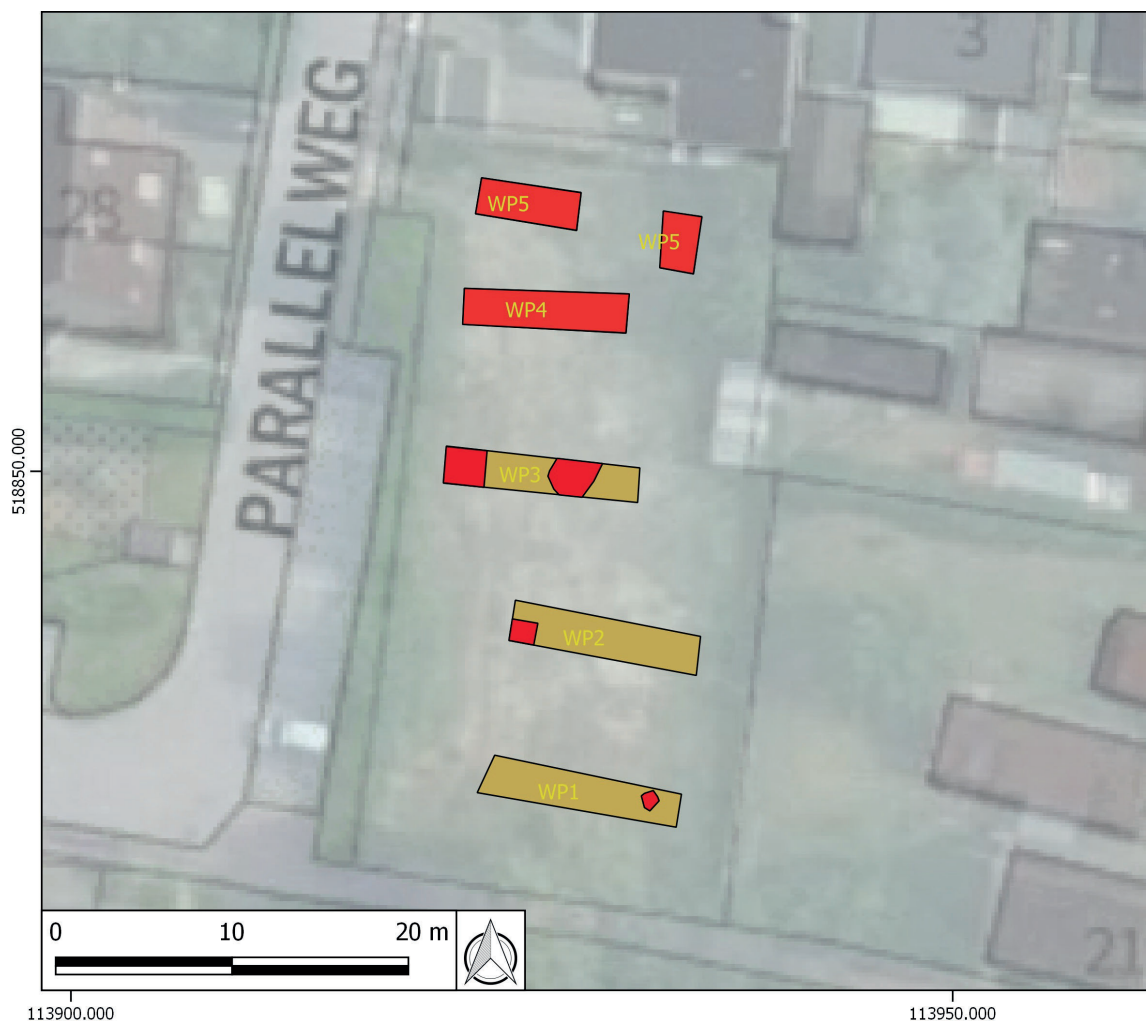
Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de bepalingen in het programma van eisen (Van Rooijen 2018). Op het terrein zijn vijf proefsleuven aangelegd (afb. 3). De werkputten hadden een oppervlak van in totaal 106 m². Werkput 1 en 2 waren beide 25m² groot. Het oppervlak van werkput 3 bedroeg 22m², en het oppervlakte van werkput 4 was 20m². Vanwege de aanwezigheid van een (asbest?)buis die evenwijdig in werkput 5 liep is deze werkput opgeknipt in twee delen. In de noordoosthoek van het plangebied is een tweede deel aangelegd. Hier bleek deze buis evengoed aanwezig waarop, gelet op de afwezigheid van sporen besloten is om deze put niet verder uit te breiden. Per werkput is er een archeologisch vlak aangelegd. Dit vlak lag op 1,0 meter onder het huidige maaiveld, tussen de 0,40 en 0,70 meter onder NAP. De archeologische sporen en vondsten zijn volgens de kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie, versie 4.1 gedocumenteerd. De aanleg van de werkputten is met een metaaldetector begeleid.

Bemonstering

In is in het veld een grondmonster genomen voor pollenonderzoek en eventueel radiokoolstofdaterend onderzoek. Het gaat om vondstnummer V2.

Aanpassingen op het PvE

Het onderzoek is grotendeels volgens het vooraf opgestelde PvE uitgevoerd. Vanwege de aanwezigheid van een (mogelijk asbest) buis in de lengte van werkput 5 is deze werkput opgeknipt in twee delen.

Afbeelding 4: Overzicht van de werkputten met daarop in het rood de aangetroffen (sub) recente verstoringen.

Afbeelding 5: werkput 2 met het enige archeologische spoor S5. In het rood een deel van een (sub)recente verstoring

4. Onderzoekresultaten

4.1 Inleiding

Gedurende het onderzoek zijn 12 spoornummers uitgedeeld. Hiervan zijn drie nummers opgedragen aan natuurlijke grondlagen en 2 extra spoornummers voor de daarbij geassocieerde sporen in het vlak. Daarnaast zijn er twee spoornummers uitgedeeld voor opgebrachte grondlagen met vier extra spoornummers voor de daarbij geassocieerde sporen in het vlak. Tevens is er een spoornummers uitgedeeld aan een paalgat aangetroffen in werkput 2. Twee vondstnummers zijn uitgedeeld alsmede 9 fotonummers.

In dit hoofdstuk zullen de onderzoekresultaten uiteengezet worden, te beginnen met de stratigrafie binnen het onderzoeksgebied en gevolgd met de sporen en structuren. Daarna wordt kort ingegaan op de aangetroffen vondsten. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een interpretatie van de vondsten.

4.2 Stratigrafie

De bodemopbouw komt overeen met de archeologische verwachting op basis van het vooronderzoek. Een oude bouwvoor is subrecentelijk opgehoogd met schoon zand (S2). De oude bouwvoor(S3) van ca. 0,3 m dik is ontstaan op natuurlijk (jong) duinzand (S1000) waarvan de eerste ca. 0,1 m nog geoxideerd is. Vanaf -0,7 m NAP raakt het zand vanwege de grondwaterstand gereduceerd. Het duinzand (S2000) is totaal ca. 0,8 m dik en is afgezet op een humeus en gelaagd zandpakket(S3000) van minimaal 0,5 m dik. In het pakket wisselen humeuze tot zeer humeuze niveaus zich af met stuifzand laagjes. De onderkant is tijdens het onderzoek niet vastgesteld vanwege instortingsgevaar van de zijwanden. De humeuze grondlaag vertoont geen sporen van bewerking en lijkt natuurlijk te zijn gevormd. De laag kan echter sporen (graanpollen of akkeronkruiden) van menselijke activiteiten uit de directe omgeving herbergen. De bodemopbouw in werkput 4 en 5 is tot minimaal 1,0 m -mv vergraven bij de sloop/ aanleg van de schuilkerk die binnen het plangebied heeft bestaan.

Afbeelding 6: De bodem opbouw in een verdiept deel van werkput 2. Zichtbaar is het restant van S2000 bovenop de humeuze laag S3000. Binnen S3000 is gelaagdheid zichtbaar. Kijkrichting naar het westen.

Afbeelding 7: Overzicht van werkput 3 met de verstoringen in het rood. En de ligging van de buis in werkput 5 ter hoogte van de witte stippellijn.

4.3 Sporen en structuren

Binnen het onderzoeksgebied is slechts een archeologisch spoor waargenomen. Het spoor ligt in werkput 2 en betreft een paalgat (S5) dat mogelijk afkomstig is uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd (afb. 5). Het paalgat bevindt zich op -0,60 m NAP (0,90m -mv).

Verstoringen

In werkput 1, werkput 3 en werkput 4 zijn op enkele locaties (sub)recente verstoringen aangetroffen (afb. 4). Hierin zijn onder andere plastic en brokken beton waargenomen. Ter hoogte van werkput 5 is tevens een (asbest?) buis waargenomen die vrijwel in de volledige lengte van de put aanwezig was (afb. 7)

4.4 Vondsten

Algemeen

Tijdens het onderzoek is geen keramiek, dierlijk bot, hout of leer waargenomen.

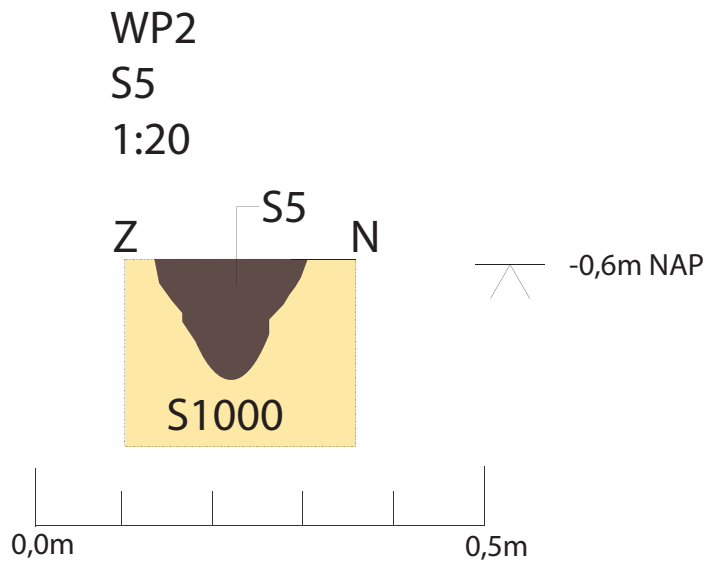
Metaal

Tijdens de aanleg van de vlakken zijn de werkputten onderzocht met een metaaldetector. Hierbij werd in werkput 2 in de bovenlaag een metalen voorwerp aangetroffen (V1). Het betreft een koperen duitje afkomstig uit Overijssel. Het muntje is geslagen in 1768 en heeft

een vierkant gat in het midden, gezien het formaat geslagen met een spijker. De munt is in redelijk goede staat en toont aan de voorzijde de tekst “Overyssel” en het jaartal 1768. De keerzijde is slecht leesbaar. Afgaand op de herkomst en het jaartal dient hier de tekst ‘Vigilate et orate’ wat ‘waakt en bid’ betekent te staan. Hierin staat een gekroond wapen van Overijssel met een klauwende leeuw (afb. 8). Door het vierkante gat is zeer waarschijnlijk een touwtje getrokken. Hiermee kon de munt vermoedelijk op kleding bevestigd worden en heeft als knoop dienst gedaan.

Afbeelding 8: Boven de duit afkomstig van het proefsleuvenonderzoek. Onder een intacte duit. bron: www.duiten.nl

Afbeelding 9: Coupe van de paalkuil S5.

4.5 Monsters

Ten einde de onderzoeksvragen is van spoor 3000, een humeuze laag, een monster genomen. Voorgesteld is om dit monster te laten analyseren op de aanwezigheid van pollen van cultuurgewassen. Het monster is door dhr. F. Bunnik onderzocht. Het monster bleek teveel geoxideerd om zinnige uitspraken toe te laten over landschap/landgebruik en datering. In het monster bevonden zich enkel een paar zeer resistente pollen/sporen van den en varensoorten. Daarnaast zijn er in het monster fragmenten houtskool aangetroffen.

4.6 Interpretatie

Het aantal aangetroffen sporen en vondsten is zeer gering. De vondst van een 18^e eeuwse duut kan niet direct aan de aangetroffen paalkuil gekoppeld worden. De knoop is een losse vondst en is waarschijnlijk ooit verloren. Het is niet duidelijk of de paalkuil op zich zelf staat of mogelijk heeft toebehoord aan een grotere structuur. De afwezigheid van andere sporen en vondstmateriaal doet echter vermoeden dat er geen andere sporen aanwezig zijn geweest en dat we hier met een achterterrein/erf of akker te maken hebben gehad. De bebouwing heeft zeer waarschijnlijk meer richting de bovenweg gelegen.

Doordat het pollenmonster dermate slecht geconserveerd is kunnen er geen uitspraken over landschap en landschapgebruik gedaan worden. Wel opvallend is de aanwezigheid van houtskool in dit monster. Hoewel dit ook afkomstig kan zijn van een eenmalige gebeurtenis als een natuurbrand kan dit materiaal ook gezien worden als cultuurindicator oftewel duiden op de aanwezigheid van mensen. Een datering van dit materiaal bleek niet mogelijk. Stratigrafisch kan de laag in ieder geval voor de middeleeuwen geplaatst worden.

De aanwezigheid van houtskool vormt een sterke aanbeveling om bij ander onderzoek, elders in Sint Pancras, deze laag verder te onderzoeken.

5. Archeologische monumentenzorg

Het voornaamste doel van het inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven is om de eventueel aanwezige archeologische resten te waarderen (afbeelding 9 en 10). Zodoende kan een selectieadvies geformuleerd worden of hetgeen aangetroffen behoudenswaardig is. Op basis van dit selectieadvies besluit de bevoegde overheid over te nemen archeologische vervolgstappen. Om een vindplaats te waarderen is in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1) een richtlijn opgesteld. In deze richtlijn worden bepaalde aspecten onderscheiden die moeten worden gescoord met hoog (3) midden (2) en laag (1). De aspecten zijn:

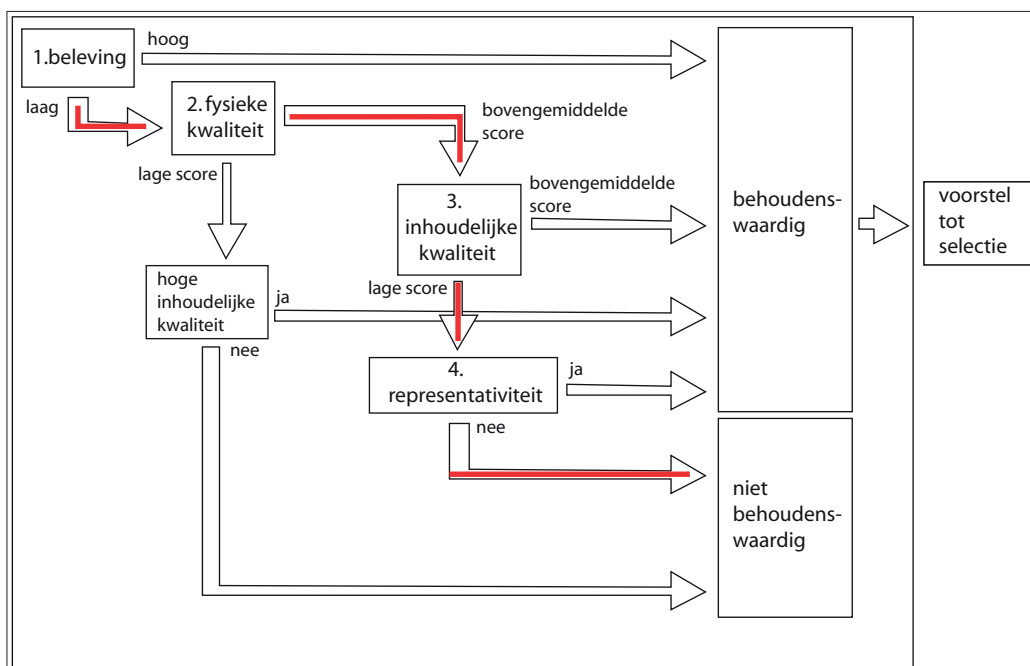
- Beleving
- Fysieke kwaliteit
- Inhoudelijke kwaliteit

Bij beleving wordt gekeken of een vindplaats op basis van de schoonheid of herinneringswaarde behouden moet worden. De vindplaats komt voor deze categorie niet in aanmerking.

De fysieke kwaliteit is van belang bij het bepalen of de vindplaats behoudenswaardig is. Deze wordt onderverdeeld in zowel de gaafheid als de mate van conservering van de aangetroffen sporen. De fysieke kwaliteit kan bepalend zijn of een vindplaats behoudenswaardig bevonden wordt: indien de scores voor gaafheid en conservering samen vijf of hoger scoren, is de vindplaats in principe behoudenswaardig. Indien de score samen vier of lager bedraagt, dan moet naar de inhoudelijke kwaliteit gekeken worden. Voor de gaafheid van de sporen dient het onderzoeksgebied als geheel bekeken te worden. Het onderzoeksgebied kan opgedeeld worden in een zuidelijk deel met werkput 1, 2 en 3 waar slechts zones van relatief kleine verstoringen aanwezig waren en een noordelijk deel met werkput 4 en 5 die volledig vergraven waren. Deze verstoringen waren in ieder geval aanwezig tot onder het eerste vlak. Echter, diepere niveaus die met dit proefsleuvenonderzoek niet onderzocht zijn kunnen grotendeels intact zijn zoals vastgesteld in werkput 2. Hierdoor scoort de gaafheid een gemiddelde score (2). Hoewel er slechts een paalkuil en een duit zijn aangetroffen was de conservering van deze archeologische resten redelijk tot goed te noemen. De mate van conservering van de archeologische resten is hoog wanneer deze niet vergraven zijn. De paalkuil was intact dus is de conservering hoog te noemen waardoor het onderzoeksgebied hier drie(3) punten op scoort. De gaafheid en de conservering van het gehele onderzoeksgebied scoort in totaal vijf punten.

De inhoudelijke kwaliteit is net als de fysieke kwaliteit onderverdeeld in verschillende criteria: zeldzaamheid, informatiewaarde, ensemblewaarde en representativiteit. Om de mate van zeldzaamheid van de vindplaats te bepalen, moet gekeken worden naar vergelijkbare vindplaatsen in de regio. Een akker of achtererf zonder sporen is niet zeldzaam te noemen waardoor hier een lage score (1) voor geldt. Een tweede criterium is de informatiewaarde. Daarbij wordt gekeken of de vindplaats een bijdrage kan leveren aan nieuwe kennis. De aangetroffen archeologische resten leveren geen bijdrage aan nieuwe kennis. Hiervoor zijn de aangetroffen archeologische resten te beperkt. De informatiewaarde van de aangetroffen sporen en vondsten is laag (1), evenals de representativiteit van de vondsten (1). Het laatste criterium dat gescoord wordt, is de ensemblewaarde. De ensemblewaarde wordt bepaald door de meerwaarde die de vindplaats heeft, op grond waarin er sprake is van een archeologische

context en van een landschappelijke context. De ensemblewaarde wordt laag gescoord (1). In totaal scoort de vindplaats een inhoudelijke score van vier, hetgeen inhoudt dat de vindplaats als geheel een lage inhoudelijke kwaliteit (4) geniet en in combinatie met de score op fysieke kwaliteit als niet behoudenswaardig kan worden gezien.

Afbeelding 9: Waarderingscriteria voor het selectievoorstel van de vindplaats.

waarden	criteria	scores		
		hoog	midden	laag
beleving	schoonheid	n.v.t.		
	herinneringswaarde	n.v.t.		
fysieke kwaliteit	gaafheid		2	
	conservering	3		
inhoudelijke kwaliteit	zeldzaamheid			1
	informatiewaarde			1
	ensemblewaarde			1
	representativiteit			1

Afbeelding 10: scoretabel voor het selectievoorstel van de vindplaats Sint Pancras - Parallelweg

6. Beantwoording van de onderzoeksvragen

· *Bevinden zich archeologische resten in het plangebied?*

Er bevinden zich archeologische resten in het plangebied.

· *Wat is de aard, datering, conservering en diepteligging van de eventuele vindplaats en het vondstmateriaal? Wat is het verband tussen de vondsten en de sporen? Wat is de omvang van de vindplaats?*

Onder een oude bouwvoor is een paalgat tevoorschijn gekomen. Deze kan uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd dateren. Er zijn verder geen archeologische sporen onder de oude bouwvoor tevoorschijn gekomen. In de bouwvoor zelf bevinden zich voornamelijk brokken baksteen. Er zijn geen aardewerkfragmenten verzameld. Er is tijdens de aanleg van de tweede werkput een koperen duit aangetroffen daterend in 1768.

Op 1,4 m -NAP ligt een humeus gelaagd pakket, dat geen sporen van omzetting (akker) vertoonde. Pollenanalyse van dit humeuze pakket leverde geen resultaat op. Het materiaal was sterk geoxideerd. Wel werd er houtskool aangetroffen in het monster. Een datering bleek niet mogelijk.

· *Hoe is de geologische opbouw van het terrein en de positie van de vindplaats daarin? Komt dat overeen met de verwachting uit het bureau- en booronderzoek?*

De bodemopbouw komt overeen met de archeologische verwachting. In het noordelijk deel is de ondergrond tot minimaal 1,0 m omgezet. In het midden en zuidelijk deel bestaat de ondergrond uit een oude bouwvoor met daarop een opgebrachte zandlaag. De oude bouwvoor bevindt zich op een 0,8 m dik duinpakket, dat op een humeus gelaagd pakket is gestoven.

· *Wat is de waarde van de vindplaats of vindplaatsen?*

De waarde van de vindplaats is laag te noemen (zie hoofdstuk 5).

· *Wat was de functie van het plangebied, verandert dat in de loop van de tijd?*

De functie van het plangebied is vanwege de afwezigheid van sporen niet te duiden. De afwezigheid duidt er echter op dat het een achtererf, akker of ander onbebouwd (deel van een) perceel betreft. Om vast te kunnen stellen of de functie van het plangebied verandert in de loop van de tijd is de humeuze laag bemonsterd en heeft er een pollenanalyse plaatsgevonden. Vanwege de slechte conservering van dit monster zijn hier geen uitspraken over te doen.

· *Wat zeggen de vondsten over de leefomstandigheden van de toenmalige bewoners of gebruikers van het gebied?*

Deze vraag kan met de onderzoeksresultaten niet beantwoord worden. Er is slechts een koperen duit aangetroffen.

· *Is sprake van resten van bouwwerken? Zo ja welke? zo ja welke gebouwtypen zijn daarbij vertegenwoordigd?*

Er is slechts een paalspoor aangetroffen. Op basis hiervan kan deze onderzoeksvraag niet beantwoord worden.

· Indien houtresten geschikt zijn voor dendrodatering: welke houtresten komen hiervoor in aanmerking en waarom? Wat is de houtsoort en datering?

Deze vraag is niet van toepassing.

· Als er graven of menselijke botresten aanwezig zijn: wat is de datering, positie en begravingswijze? Is er een verband met het oude kerkhof van Vronen? Welke fysisch antropologische kenmerken hebben de resten.

Deze vraag is niet van toepassing.

· In hoeverre worden archeologische resten bedreigd door de geplande ontwikkeling? Welke maatregelen kunnen worden genomen om deze resten te behouden?

Gelet op de relatief diepe ligging van het archeologische spoor op -0,60 m NAP (0,90 m -mv) zullen de archeologische resten geen gevaar lopen bij de geplande ontwikkeling van enkele woningen. Enkel wanneer diepe kelders aangelegd zullen worden dienen aanvullende maatregelen genomen te worden.

7. Conclusie en selectieadvies

Binnen het onderzoeksgebied is een archeologisch spoor in de vorm van een paalkuil aangetroffen. Dit spoor is, gelet op de stratigrafie, zeer waarschijnlijk afkomstig uit de late middeleeuwen tot de nieuwe tijd. De paalkuil was aanwezig op 0,60 m -NAP. Onder dit niveau begint een gelaagd humeus niveau. Naast dit ene archeologisch spoor is er ook een archeologische vondst gedaan. Het betreft een duit afkomstig uit Overijssel en geslagen in 1768. Midden in de duit bevindt zich een vierkant gat. De aanwezigheid van het gat in de munt verraad dat de munt mogelijk als knoop is gebruikt voor op een kledingstuk.

Op grond van de fysieke kwaliteit, de gaafheid van de archeologische resten en de conservering ervan, is de vindplaats niet behoudenswaardig. Er wordt om die redenen geen archeologische vervolgstappen aanbevolen.

Selectieadvies

Geadviseerd wordt om geen verder onderzoek uit te voeren binnen het plangebied. Dit advies geldt alleen wanneer de werkzaamheden zich beperken tot de eerste meter onder het maaiveld en dus reeds onderzocht is. Indien de werkzaamheden dieper reiken dan 1,0m onder -mv dienen er archeologische vervolgstappen ondernomen te worden.

Literatuur

Rooijen, E., van, 2018: *Programma van eisen Parallelweg 25 in St. Pancras, Castricum*.

Tuinman, N.C., 2018: Een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO-O) aan de Parallelweg 25 te Sint Pancras, gemeente Langedijk, *Hollandia reeks 676* Zaandijk.

Website

www.duiten.nl

Bijlagen

Inhoudsopgave

Bijlage 1: Archeologische perioden

Bijlage 2: Vlaktekening met spoornummers

Bijlage 3: Sporenlijst

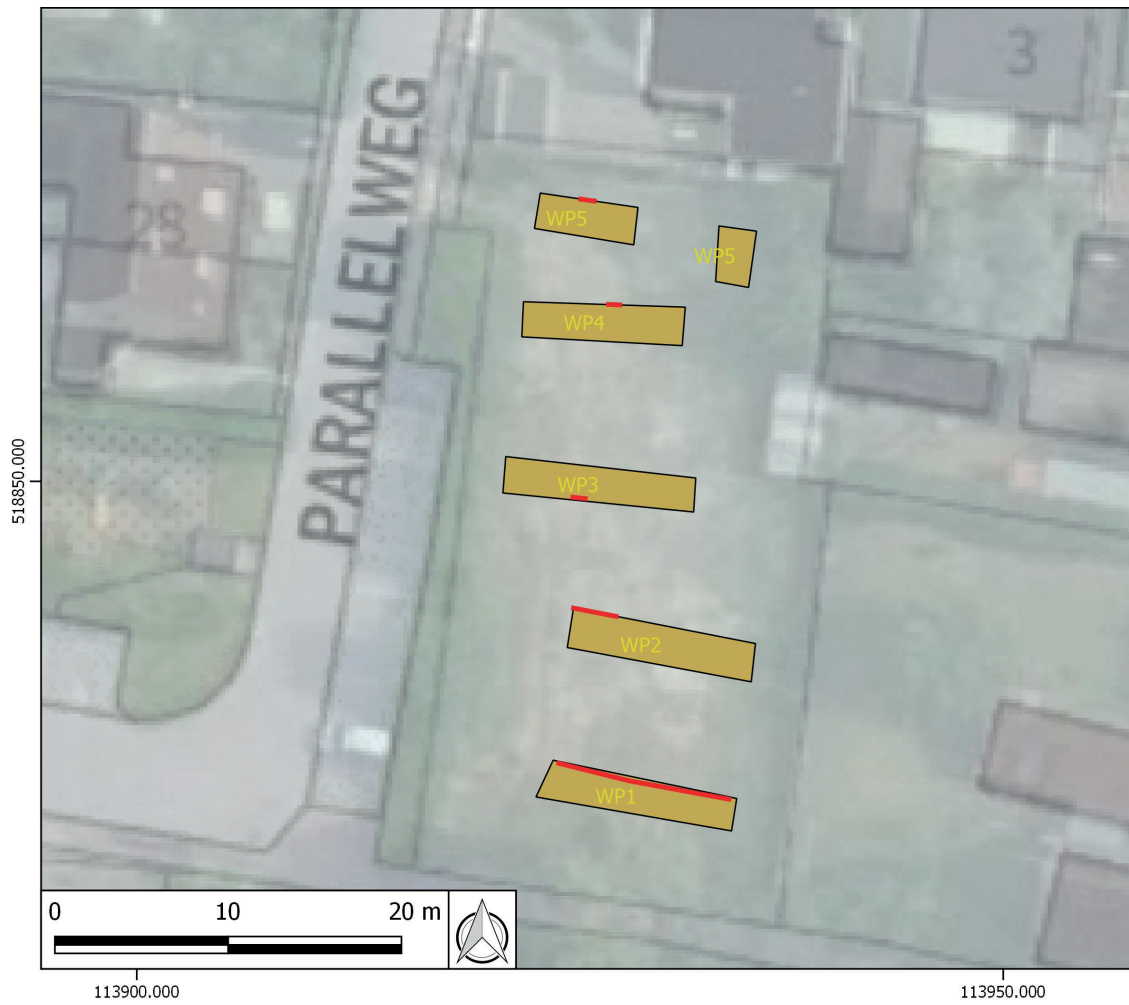
Bijlage 4: Vondstenlijst

Bijlage 5: Determinatielijst keramiek, bouwmateriaal, glas en pijpjarde

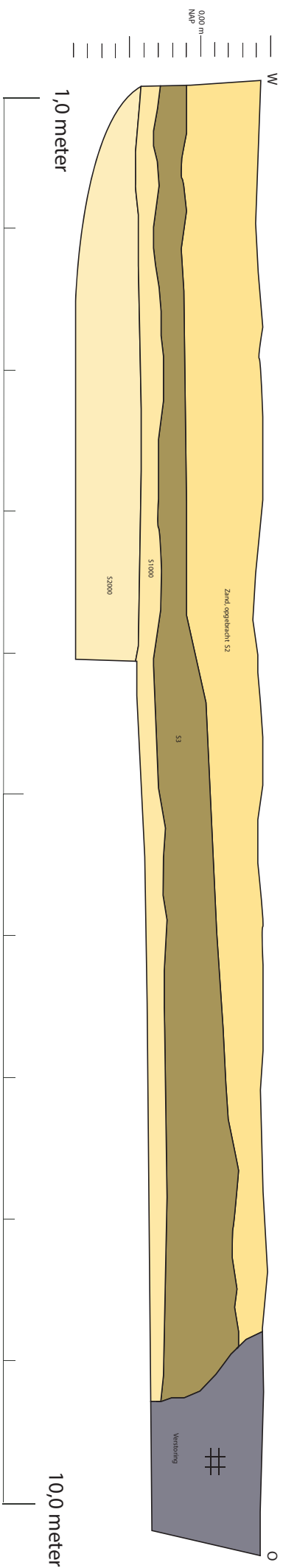
Bijlage 6: Dondrochronologisch onderzoek

Bijlage 1: Archeologische perioden

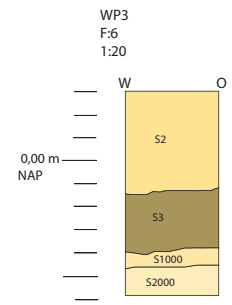
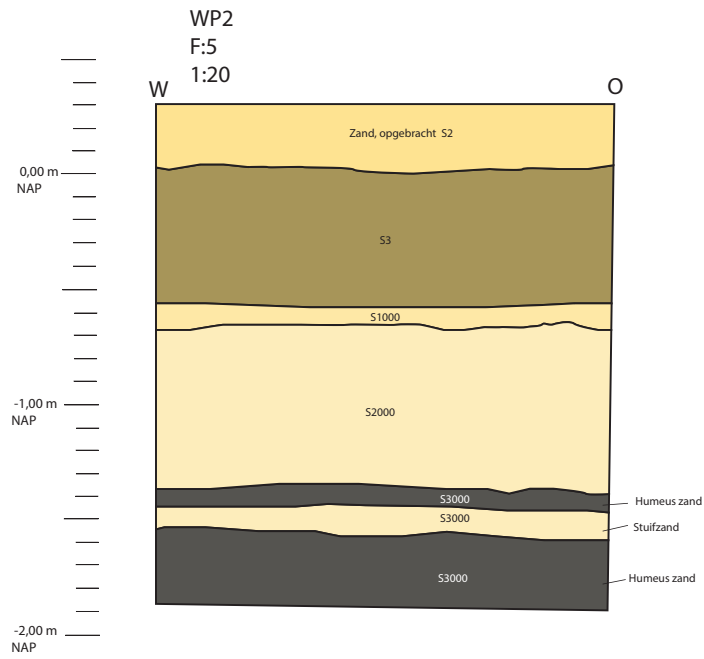
Nieuwe tijd	C	1.850-heden		NIEUWE TIJD	Laat-Neolithicum	B	2.450-2.000		NEOLITHICUM
Nieuwe tijd	B	1.650-1.850				A	2.850-2.450		
Nieuwe tijd	A	1.500-1.650			Midden-Neolithicum	B	3.400-2.850		
Late-Middeleeuwen	B	1.250-1.500		MIDDELEEUEWEN		A	4.200-3.400		
Late-Middeleeuwen	A	1.050-1.250			Vroeg-Neolithicum	B	4.900-4.200		
Vroege-Middeleeuwen	D	900-1.050				A	5.300-4.900		
	C	725-900			Laat-Mesolithicum		6.450-4.900		MESOLITHICUM
	B	525-725			Midden-Mesolithicum		7.100-6.450		
	A	450-525			Vroeg-Mesolithicum		8.800-7.100		
Laat-Romeinse tijd	B	350-450		ROMEINSE TIJD	Laat-Paleolithicum	B	18.000-8.800		PALEOLITHICUM
Miden-Romeinse tijd	A	270-350				A	35.000-18.000		
	B	150-270							
Vroeg-Romeinse tijd	A	70-150			Midden-Paleolithicum		300.000-35.000		
	B	25-70							
Late-IJzertijd		12 na Chr.-250 v. Chr.		IJZERTIJD	Vroeg-Paleolithicum		-300.000		
Midden-IJzertijd		500-250							
Vroege-IJzertijd		800-500							
Late-Bronstijd		1.100-800		BRONSTIJD					
Midden-Bronstijd	B	1.500-1.100							
	A	1.800-1.500							
Vroege-Bronstijd		2.000-1.800							

Bijlage 2: locatie profielen

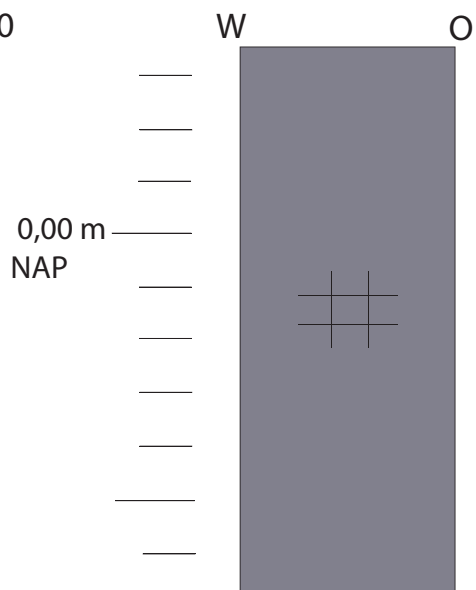
WP1
1:20
F:2

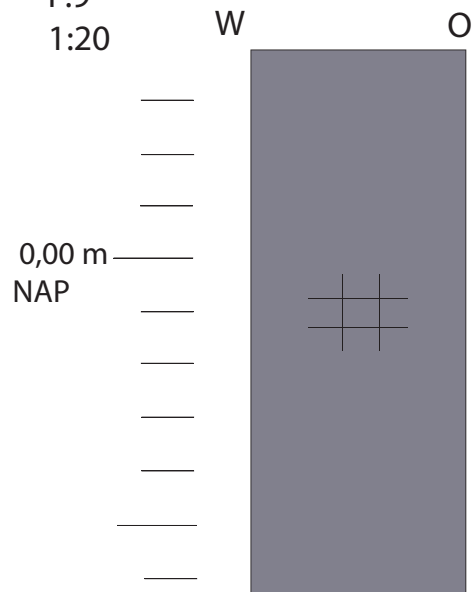
Bijlage 3: profielen

WP4
F:8
1:20

WP5
F:9
1:20

Bijlage 3: Vondstlijst

vondstnummer	datum	werkput	vlak	spoornummer	opmerking
1	8/3/2018	2	1		aanleg
2	8/3/2018			3000	pollen bk hum laagl

Bijlage 4: Sporenlijst

spoornummer	werkput	datum	vlak	relatie	opmerking	definitie	litho	tekeningnummer
1	1	8/3/2018	1		lbrgr vervalt na coupe	LG	ZS2	
2	1	8/3/2018			ligrTge opgebracht zand rec.	LO	ZS1	1
3	1	8/3/2018			btTgr puin, mortel	BV	ZS1	1
4	2	8/3/2018	1	3	brTgr-gr gevlekt fe1, vervalt	LG	ZS1	
5	2	8/3/2018	1		gr-dogr gevlekt fe1, gecouped,	PG	ZS1	
6	2	8/3/2018	1	3	1. brgr-gr gevlekt fe1_x000d_ 2 gr-dogr gevlekt fe1_x000d_ gecouped vervalt.	LG	ZS1	
7	2	8/3/2018	1	3	brgrTgr gevlekt., gecouped vervalt	LG	ZS1	
8	3	8/3/2018	1		ligr-gr gevlekt.ligr-gr gevlekt. Gecouped vervalt	LG	ZS1	
9	3	8/3/2018	1		ligr-gr gevlekt., bk natuurlijke laag, vervalt	LG	ZS1	
1000	1	8/3/2018	1		roTbr fe1 top duin,	LG	ZS1	1
2000	1	8/3/2018			ligrTge gelaagd, duin enigszins gereduceerd.	LG	ZS1	1
3000	2	8/3/2018			dobr h2 bemonsterd.	LG	ZS1	

Bijlage 5: Fotolijst

fotonummer	datum	werkput	vlak	profiel	spoor	beschrijving	fotograaf
1	8/3/2018	1	2				ks
2	8/3/2018	1		n			ks
3	8/3/2018	2	1				ks
4	8/3/2018	2		n			ks
5	8/3/2018	3	1				ks
6	8/3/2018	3	1				ks
7	8/3/2018				9 coupe		ks
8	8/3/2018	4	1				nt
9	8/3/2018	5	1				ks

